

ærede Medlems Harme mod Friskolen skulde være den, at der i hans Valgkreds er kommet en hel Del Frimenigheder og Friskoler, som i politisk Henseende ikke ere enige med det ærede Medlem; vi kunne jo ikke tro, at det ærede Medlem skulde være, for at bruge et jydsk Udtryk, som jeg skal oversætte for det ærede Medlem fra Kjersteminde, hvis han ikke forstaar det, saa „kissen“, at han skulde bryde sig om disse Friskoler og Frimenigheder. „Kissen“ betyder ømskindet, og vi tør som sagt ikke antage, at det ærede Medlem skulde være saa „kissen“, at han, fordi han ikke holder af disse Friskoler, derfor skulde være saa haard imod Friskolen i det Hele taget. Jeg skal gjerne indrømme, at Friskolerne paa Fyen ere de stærkeste, og at de der maasse have traadt ham temmelig nær, naar de ere optraadte imod ham; men derfor tør vi jo ikke antage, at hans Kissenhed skulde stikke saa dybt, at han ikke skulde kunne komme over det. Sagen er, at disse Uventyr, Sagn og Fortællinger, som det ærede Medlem ikke syntes om skulde fortælles for Børn, netop have sat det ærede Medlems Fantasi saa stærkt i Bevægelse, at han derved er kommen i Harnisk og er faret løs paa Folk, der end ikke have talt om denne Sag. Nu siger det ærede Medlem til mig, at det Sydf, som jeg taler heri Salen, har han aldrig kjendt til, skjøndt han har reist meget i Sjælland (Udbrydelse af R o f o d). Det ærede Medlem for Bornholm siger, at det Sprog, jeg taler, er til at forgive Rotter og Mus med, men saalænge det ærede Medlem endnu staar i Gjaldb til mig og ikke har givet mig sit Billede, skal han ikke komme med Udbrydelser til mig. Det ærede Medlem for Kjersteminde udtalte som sagt, at han ikke nogetsids i Verden havde hørt det Sydf, jeg talte, skjøndt han havde reist meget i Sjælland og haft mange Syder i sit Hus. Der har det ærede Medlem Ret, thi jeg vil holde med det ærede Medlem, hvor jeg tror, at jeg med Sandhed kan gjøre det. Jeg tror gjerne, at skjøndt det ærede Medlem flere Gange har været i Horsenssegnen paa politiske Reiser, som vi jo vide, han ofte pleier, har han ikke haft Leilighed til at lære at kjende, hvorledes vi tale der, og jeg skal sige, hvad Grunden er dertil. Naar det ærede Medlem nemlig kommer til Horsenssegnen, besøger han Proprietarer, Herregaardsforpagtere og saadanne fine Folk; men jeg skal anbefale ham, naar han næste Gang kommer til Horsenssegnen, da at komme ud til os, som ere ligestillede med ham, saa skal han nok faae at høre, at det Sprog, som vi der tale, er det samme som det, jeg taler. Jeg vil sige det ærede Medlem, uden at jeg vil paatage mig paa nogen Maade at være Læremester for ham, at der er et godt gammelt Ordsprog, som siger: „Lige Børn lege bedst“, og derfor vil jeg indbyde ham til at komme til os, naar han næste Gang besøger Horsenssegnen, og bede ham ikke at tage ind hos Herregaards-

folk og Herregaardsforpagtere; thi der vil jeg indrømme ham, vil han ikke faae det rigtige Sydf, at høre. Jeg skal slutte med et andet Ordsprog, som jeg ogsaa vil henstille til det ærede Medlem: „Det er en daarlige Fugl, der kaster Snaas paa sin egen Rede“.

Formanden (K r a b b e): Det ærede Medlem, der sidst talte, havde en særegen Anledning til de Bemærkninger, han fremkom med i den sidste Del af sit Foredrag. Denne Anledning er ikke tilstede for andre ærede Medlemmer; jeg gjør derfor opmærksom paa, at dette bør holdes uden for Forhandlingen.

Det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 4de Valgkreds har Ordet.

M. Nielsen: Jeg frasalder Ordet.

Berntsen: Jeg har begjært Ordet, nærmest for at knytte nogle Bemærkninger til de Udtalelser saavel fra den høitærede Minister som fra ærede Medlemmer, der ere faldne i Anledning af det Foredrag, jeg holdt forrige Dag. Men da Tiden er saa langt fremrykket, skal jeg fatte mig saa kort som muligt. Jeg vender mig da til den høitærede Minister. Jeg indrømmer paa Forhaand, at den ærede Minister og jeg have en saa forskjellig Opfattelse af de Forhold, her omhandles, at en fortsat Forhandling mellem os vistnok neppe vil føre os sammen til Enighed. Vor Uenighed er endogsaa saa stor, at, hvad jeg kalder for Fremskridt, kalder den meget ærede Minister for reaktionært, og hvad den høitærede Minister kalder Fremskridt, kalder jeg reaktionært. Den ærede Minister holdt ikke af, at jeg brugte Udtrykket reaktionært om det Forslag, her foreligger; men jeg tror, at jeg har nogen Ret dertil, fordi den ærede Minister ved Udarbejdelsen af dette Forslag har stillet sig paa Standpunktet 1814, men det Standpunkt, der har fundet sit Udtryk i den Skolelov, vi fik i 1814, var Absolutismens Standpunkt, og derfor minder den ærede Ministers her foreliggende Lovforslag altfor meget om den gamle Absolutismes Sætning: „Vi alene vide“, hvad der tjener til Folkets Vel. Den ærede Minister synes at have glemt — deri er jeg enig med den ærede sidste Taler — at der siden 1814 er sket den store Forandring, at vi have faaet en fri Forfatning og ere blevene et frit Folk. Det har staaet for mig saaledes, at Betydningen af dette Skridt har været den, at det danske Folk under den fri Forfatning mere og mere skulde have Indflydelse paa Styrelsen og Ordningen af sine egne Anliggender; men der er dog vel intet Anliggende, der ligger Befolkningen saa nær, som Spørgsmaalet om Børnens Opdragelse og Undervisning. Det ærede Medlem for Veile Amts 2der Valgkreds (Berg) beklamer, da han havde Ordet under Hærløvsforhand-